
Пашкевич Калина Лівіанівна
Доктор технічних наук, професор
Колосніченко Олена Володимирівна
Доктор мистецтвознавства, професор
Антонова А.А., Дудник Б.М.
Магістрантки,

Київський національний університет технологій та дизайну

ВИКОРИСТАННЯ СТАРОВИННИХ ТЕХНІК ОБРОБКИ МАТЕРІАЛІВ В СУЧАСНИХ КОЛЕКЦІЯХ ОДЯГУ

Двигун прогресу змушує рухатись та удосконалюватись, торкаючись усіх сфер діяльності, включно й індустрію моди. Науковці, дослідники, дизайнери намагаються віднайти щось нове, унікальне, щоб здивувати та розвинути у своїх послідовників ще більш креативне мислення.

Мистецтво Joomchi з 500-річною історією – є старовинною корейською технологією створення паперу, в якій передбачає тонку ручну роботу з деревини шовковиці, шари якої склеюються водою, утворюючи єдиний міцний лист. Виникненню багатівікового мистецтва сприяла стародавня корейська техніка hanji – виготовлення паперу з кори тутового дерева або шовковиці, яку варили та розтирали. Техніка Joomchi в порівнянні з hanji є набагато міцнішою (приблизно у шість разів) і може з'єднати до 20 шарів матеріалу, змішуючи волокна зплутуватися між собою та щільно прилипати один до одного, подібно до процесу валяння. Через свою міцність і довговічність joomchi використовувався для виготовлення функціональних предметів, таких як контейнери та гаманці, і навіть для військової броні.

Для надання паперу joomchi водостійкості застосовувалися різні види обробки поверхонь виробів, наприклад сік сиріої сої або хурми. Оброблену таким чином joomchi використовували для виробництва непромокальних речей та для захисного одягу фермерів [11]. Відома художниця Jiyoung Chung розробила інноваційний метод використання традиційного корейського ремесла та зарекомендувала його як вид сучасного мистецтва, створюючи неповторну мальовничу, абстрактну форму, наповнену скульптурними та текстурними образами (рис. 1, а, б). [9].

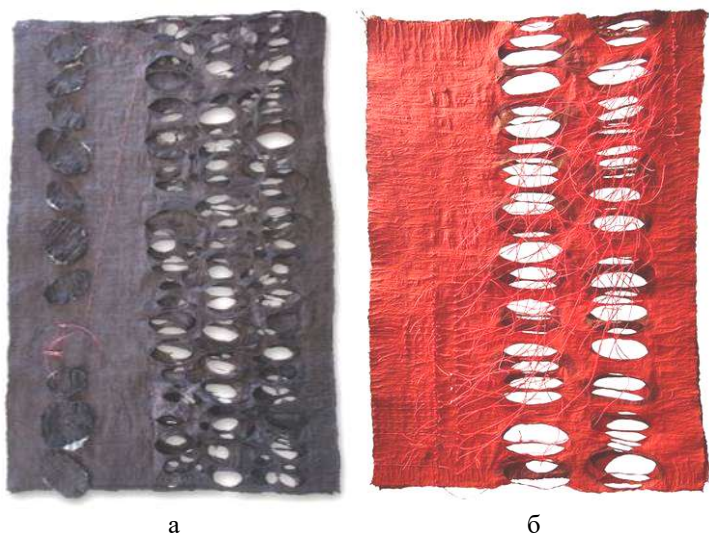

Рис. 1. Зразки паперової пряжі, авторка Jiyoung Chung:
 а - "Whisper-Romance II-XXX", 2007; б – Whisper-Romance:
 The Life, 2009 [4].

Ціанотипія - це процес фотодруку, при якому отримують блакитно-синій відбиток. Інженери використовували цей процес ще в ХХ столітті як простий та недорогий спосіб створення копій креслень. У процесі використовуються дві хімічні речовини: цитрат заліза, амонію та фериціанід калію[8]. Метод полягає у змішуванні реагентів для отримання світлочутливого розчину, який потім наносять на папір. Є два види ціанотипії: суха (рис. 2, б) та волога (рис. 2, а).

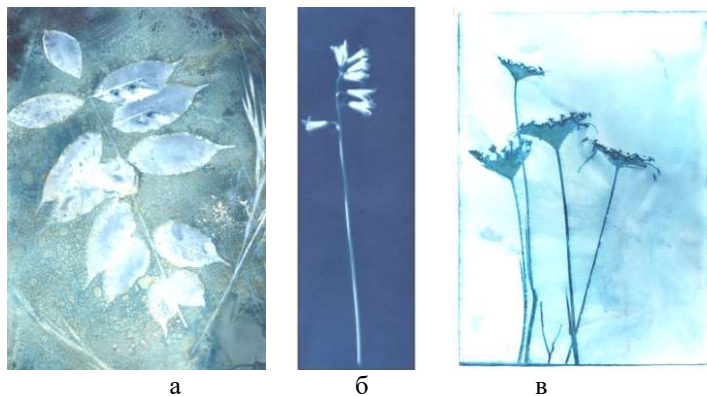

Рис. 2. Рисунки, отримані способом ціанотипії: а - волога, б - суха;
 в - сонячний відбиток "Blue Anne", Krista McCurdy [7].

Дана техніка дає можливість використовувати тканину, папір та інші види матеріалу, адже головною умовою отримання принта є цупкість. Ціанотипія, у порівнянні з іншими способами отримання малюнку на поверхні, має обмеження у кольорі, і передає лише сині, блакитні та зелені відтінки.

Shibori – техніка що поєднує кілька методів фарбування тканини за допомогою змотування, прошивання, складання або стискування (рис. 3, а) [10]. Вузликowe фарбування вважається одним із найдавніших способів орнаменталізації тканини і використовувався майстрами древньої Індії, Китаю, Африки та ін. Тканина може бути пофарбована в різний колір, а візерунки виходять в результаті резервації окремих ділянок за попередньо розробленим малюнком. Існують спеціальні ілюстровані схеми для отримання певного виду малюнку на тканині. У Європі ця техніка фарбування тканини популяризувалася наприкінці 1960-х – початку 1970-х років завдяки руху "хіппі" й мало назву "тай дай".

У своїй більшості перелічені способи обробки тканин та нанесення принта використовуються в якості домашнього використання, так званий "hand made" і не має поширеного застосування серед дизайнерів світового рівня, адже всьому є альтернатива. Ручна робота замінюється машинною, що значно економить час на розробку та виготовлення одягу.

Восени 2019 року Будинок моди Christian Dior представив колекцію весна-літо 2020 в пишному саду, самому серці іподрому Paris-Longchamp. Колекція була наповнена квітковими мотивами. Серед моделей одягу були вироби з орнаментом Shibori (рис. 3, а).

Квітковий відтиск або еко-друк – спосіб нанесення квіткового принта на тканину завдяки оцету та відварюванню на пару змотану у клубок тканину. Ця техніка дає можливість отримати цікаві, гарні візерунки з використанням зав'язаних квітів (рис. 3, а). Фотограф Андреа Джентл та дизайнер Кара Марі П'яцца демонструють свої роботи в даній техніці, створюючи прекрасні і неповторні полотна. Квітковий відтиск також використано в колекції Christian Dior SS2020 на тижні моди в Парижі (рис. 3, б). В колекції Balenciaga AW2013 використано техніку кракелюру, тобто утворення тріщин на тканині, який досягається двома способами: нанесенням спеціального ґрунту, який надає тканині перламутровий блиск та використання суміші з муки, поверх якої, після повного висихання, наносять текстильну фарбу (рис. 3, в) [3].

В чоловічій колекції Fall 2021 Dior при оздобленні виробів та головних уборів було використано старовинну китайську техніку вишивки вузликами, поверхня якої має зернисту структуру, а сама метод отримання візерунку є однією з найбільш кропітких та складних серед всіх існуючих китайських технік вишивки.

Рис. 3. Вироби із застосуванням старовинних технік: а – Shibori, Christian Dior SS2020, Париж [5]; б – еко-друк, Christian Dior, SS2020, Париж [6]; в – техніка кракелюру, Balenciaga AW2013, Нью-Йорк.

Таким чином, проаналізовано старовинні методи обробки тканин та спектр їх застосування дизайнерами фешн-індустрії. Визначено, що відомі Будинки мод надихаються цими мотивами для створення колекцій і допомагають транспонувати колективний досвід в новий стиль життя.

ЛІТЕРАТУРА

1. Floral imprinting. URL:<https://eye-swoon.com/floral-imprinting/>
2. Flour paste resist – fabric dyeing. URL:<http://scrap-bags.blogspot.com/2011/02/flour-paste-resist-fabric-dyeing.html?m=1>
3. How to make a DIY Cyanotype sun print. URL:<https://www.thewonderforest.com/how-to-make-a-cyanotype-print/>
4. <http://the-papergirl.blogspot.com/2013/02/jiyoung-chungthe-healing-holes-of.html>
5. <http://www.fashionela.net/fashion/dior-spring-2020-ready-to-wear-collection/>
6. <http://www.fashionela.net/fashion/dior-spring-2020-ready-to-wear-collection/>
7. <https://www.kristamccurdy.com/cyanotypes/>
8. Jane Hewitt, Cyanotypes. URL:<https://janehewitt.com/2020/05/27/cyanotypes/>
9. Jiyoung Chung, gallery. URL:<https://www.westdean.org.uk/study/tutors/jiyoung-chung>
10. Shana Forlani, Shibori: from feudal Japan to the Parisian Catwalks. URL:<http://first-drops.it/en/lo-shibori-dal-giappone-feudale-alle-passerelle-di-parigi-2/>